คุณประโยชน์มากหลาย

ไม้ดอกไม้ประดับเมืองไทย

คุณค่าไม้ดอกไม้ประดับเมืองไทย

ปลูกประดับเพื่อความสวยงาม ✿ คุณประโยชน์ทางสมุนไพร ✿ สร้างความชุ่มชื้น-ร่มเย็น
ปลูกเสริมบารมี

ดวงกมล
ดวงกมลพับลิชชิ่ง
นำเสนอหนังสือดี มีคุณค่า

อ.โชติอนันต์ และคณะ

คุณประโยชน์มากหลาย

ไม้ดอกไม้ประดับเมืองไทย

...คุณค่าไม้ดอกไม้ประดับเมืองไทย...

- ปลูกประดับเพื่อความสวยงาม
- คุณประโยชน์ทางสมุนไพร
- สร้างความชุ่มชื้น–ร่มเย็น
- ปลูกเสริมบารมี

โชติอนันต์ และคณะ

สารบัญ

1. กรรณิการ์	**Nyctanthes arbor–tristis** L.	1
2. กระดังงาจีน	**Artabotrys hexapetalus** (L.f.) Bhandari	4
3. กระดุมทอง	**Melampodium divaricatum** (Rich. ex Pers.) DC.	7
4. กระถินณรงค์	**Acacia auriculaeformis** A.Cunn. ex Benth.	10
5. กระเทียมเถา	**Mansoa alliacea** (Lam.) A.H. Gentry	13
6. กล้วยบัว	**Musa ornate** Roxb.	16
7. กันภัย	**Afgekia sericea** Craib	19
8. กาซะลอง	**Millingtonia hortensis** L.f.	22
9. กาซะลองคำ	**Radermachera ignea** (Kurz) Steenis	25
10. กุหลาบมอญ	**Rosa damascena** Mill.	28
11. กุหลาบพุกาม	**Pereskia bleo** (Kunth) DC.	31
12. แก้ว	**Murraya paniculata** (L.) Jack	34
13. ไก่ฟ้า	**Aristolochia ringens** Vahl	38
14. เข็มเศรษฐี	**Ixora macrothyrsa** (Teijsm. & Binn.) T. Moore.	41
15. แคแสด	**Spathoglottis campanulata** P.Beauv.	44
16. โคลงเคลง	**Melastoma malabathricum** L. subsp. **malabathricum**	47
17. จำปี	**Michelia alba** DC.	50

18. จำปีแขก	**Michelia figo** (Lour.) Spreng.	54
19. ชงโค	**Bauhinia purpurea** L.	57
20. ชมนาด	**Vallaris glabra** (L.) Kuntze	60
21. ชวนชม	**Adenium obesum** (Forssk.) Roem. & Schult.	63
22. ช้องนาง	**Thunbergia erecta** (Benth.) T.Anderson var. **erecta**	66
23. ช้อนทอง	**Mussaenda flava** (Verdc.) Bakh.f.	69
24. ช้องแมว	**Gmelina philippensis** Cham.	72
25. ดอกคำใต้	**Acacia farnesiana** (L.) Willd.	75
26. ดองดึง	**Gloriosa superba** L.	78
27. ดาวกระจาย	**Comos sulphureus** Cav.	82
28. ดาวประดับ	**Cryptostegia grandiflora** R.Br.	85
29. เดหลีใบกล้วย	**Spathiphyllum cannifolium** (Dryand.) Schott	88
30. เต่าร้าง	**Caryota mitis** Lour.	91
31. ถ้วยทอง	**Solandra grandiflora** Sw.	94
32. ทรงบาดาล	**Senna surattensis** (Burm.f.) Irwin & Barneby	97
33. ทองอุไร	**Tecoma stans** (L.) Kunth	100
34. ทิวาราตรี	**Cestrum diurnum** L.	103
35. เทียนบ้าน	**Impatiens balsamina** L.	106
36. นมสวรรค์	**Clerodendrum paniculatum** L. var. **paniculatum**	110
37. บัวดิน	**Zephyranthes rosea** Lindl.	113

38. บัวสาย	**Nymphaea lotus** L. var. **pubescens** Hook.f. & Thomson	116
39. บัวหลวง	**Nelumbo nucifera** Gaertn.	120
40. บานชื่น	**Zinnia violacea** Cav.	124
41. บานบุรีม่วง	**Allamanda violacea** Gardner & Field	127
42. บุหงาส่าหรี	**Citharexylum spinosum** L.	130
43. ประทัดจีน	**Quassia amara** L.	133
44. ประยงค์	**Aglaia odorata** Lour.	136
45. ผกากรอง	**Lantana camara** L.	139
46. ผักบุ้งรั้ว	**Ipomoea cairica** (L.) Sweet	143
47. ผักเสี้ยนฝรั่ง	**Cleome viscosa** L.	146
48. พลับพลึงตีนเป็ด	**Hymenocallis littoralis** Salisb.	149
49. พวงแก้วแดง	**Clerodendrum splendens** G.Don	153
50. พวงโกเมน	**Mucuna warburgii** K.Schum. & Lauterb.	156
51. พวงไข่มุก	**Sambucus simpsonii** Rehder	159
52. พวงคราม	**Petrea volubilis** L.	162
53. พวงชมพู	**Antigonon leptopus** Hook. & Arn.	165
54. พวงทองต้น	**Thryallis glauca** Kuntze	168
55. พิมเสนต้น	**Barleria lupulina** Lindl.	171
56. พุดตะแคง	**Brunfelsia americana** L.	174
57. พุดน้ำบุศย์	**Gardenia carinata** Wall.	177
58. พุดฝรั่ง	**Tabernaemontana pandacaqui** Poir.	180
59. พุดสามสี	**Brunfelsia uniflora** (Pohl) D.Don	183
60. ฟองสมุทร	**Duranta repens** L.	186

61. เฟื่องฟ้า	**Bougainvillea spectabilis** Willd.	189
62. เฟิร์นข้าหลวง	**Asplenium nidus** L. var. **nidus**	193
63. มังกรคาบแก้ว	**Clerodendrum thomsoniae** Balf.f.	196
64. ม่วงมณีรัตน์	**Saritaea** magnifica (W.Bull) Dugand	199
65. มะผู้มะเมีย	**Cordyline fruticosa** (L.) Gopp.	202
66. มะละกอฝรั่ง	**Jatropha multifida** L.	205
67. มะลิวัลย์	**Jasminum adenophyllum** Wall. ex C.B.Clarke	209
68. มะลุลี	**Jasminum multiflorum** (Burm.f.) Andr.	212
69. มิกกี้เม้าส์	**Ochna kirkii** Oliv.	215
70. ยี่เข่ง	**Lagerstroemia indica** L.	218
71. ยี่โถ	**Nerium oleander** L.	221
72. รักเร่	**Dahlia pinnata** Cav.	225
73. รำเพย	**Thevetia peruviana** (Pers.) K.Schum.	229
74. ฤาษีผสม	**Plectranthus scutellarioodes** (L.) Br.	233
75. ลั่นทมขาว	**Plumeria obtusa** L.	236
76. ลำดวน	**Melodorum fruticosum** Lour.	240
77. ลำโพง	**Datura metel** L. var. **metel**	244
78. วาสนา	**Dracaena fragrans** (L.) Ker Gawl.	248
79. แววมยุรา	**Torenia fournieri** Lind. ex E.Fourn.	251
80. ศรีตรัง	**Jacaranda filicifolia** (Anderson) D.Don	254

81. ส้มเสี้ยว	**Bauhinia acuminata** L.	257
82. สาละลังกา	**Couroupita guianensis** Aubl.	261
83. สายน้ำผึ้ง	**Lonicera japonica** Thunb.	264
84. สี่ทิศ	**Hippeastrum puniceum** (L.) Urban	268
85. โสกสะปัน	**Brownea grandiceps** Jacq.	271
86. หนุมานนั่งแท่น	**Jatropha podagrica** Hook.f.	274
87. หมากเขียว	**Ptychosperma macarthurii** H. Wendl.	277
88. หางกระรอกแดง	**Acalypha hispida** Burm.f.	280
89. อังกาบ	**Barleria cristata** L.	283
90. อินทนิลน้ำ	**Lagerstroemia speciosa** (L.) Pers.	286

1. กรรณิการ์

ชื่อท้องถิ่นอื่น	กณิการ์, กรณิการ์, **กรรณิการ์** (ภาคกลาง)
ชื่อวงศ์	**OLEACEAE**
ชื่อสกุล	**Nyctanthes**
ชื่อวิทยาศาสตร์	**Nyctanthes arbor–tristis** L.
ชื่อสามัญหรือทางการค้า	Night blooming jasmine.

ลักษณะทั่วไปทางพฤกษศาสตร์

ไม้พุ่มกึ่งไม้ต้นขนาดเล็ก *(ExS/ST)* ไม่ผลัดใบ สูงประมาณ 2–4 เมตร เปลือกลำต้นขรุขระหยาบ สีน้ำตาล กิ่งอ่อนเป็นรูปสี่เหลี่ยม และมีขนแข็งสีขาว สากมือ

ใบ เป็นใบเดี่ยว ออกเรียงตรงข้ามกัน ลักษณะใบรูปไข่หรือรูปรี กว้าง 2–4 เซนติเมตร ยาว 4–9 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบเรียบและมีขน แผ่นใบสีเขียว เนื้อใบสาก

ดอก ออกดอกเป็นช่อตามซอกใบและปลายกิ่ง มีใบประดับคล้ายใบขนาดเล็ก 1 คู่ ดอกสีขาว มีกลิ่นหอม กลีบเลี้ยงเชื่อมติดกันเป็นรูประฆัง สีเขียว กลีบดอกโคนติดกันเป็นหลอดเล็ก สีส้ม ปลายแยกเป็น 5–8 แฉก ขอบกลีบดอกจักหรือเว้า ออกดอกช่วงเดือนสิงหาคม–พฤศจิกายน ห้อยตามกิ่งเหนือรอยหลุดร่วงของใบ 3–6 ดอก กลีบดอกอ่อนนุ่ม เรียวยาวและบิด 6 กลีบ รูปขอบขนาน

ผล ลักษณะรูปไข่ค่อนข้างกลมแบน ปลายเป็นติ่งแหลม ผลอ่อนมีสีเขียว พอแก่แตกอ้าออกเป็น 2 ซีก มีเมล็ดซีกละ 1 เมล็ด ลักษณะกลมแบน สีน้ำตาล

นิเวศวิทยา

พบขึ้นตามพื้นราบทั่วๆ ไป ในทวีปเอเชียเขตร้อน เช่น ในประเทศพม่า ศรีลังกา อินเดียและไทย เป็นต้น

การปลูก และการขยายพันธุ์

เป็นไม้ที่เจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนซุย ต้องการน้ำและความชื้นปานกลาง ขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ด ปักชำกิ่งหรือตอนกิ่ง

คุณประโยชน์

ประโยชน์ทั่วไป

นิยมปลูกกันตามสวนสาธารณะ วัดวาอาราม และบ้านเรือนเพื่อความสวยงาม ปลูกเป็นฉากหลังบังสายตาหรือปลูกเป็นกลุ่ม ให้ความชุ่มชื้นและร่มเย็น เพราะเป็นไม้ที่ดอกมีกลิ่นหอมเย็น ดอกบานตอนเย็นและจะร่วงในตอนเช้าวันรุ่งขึ้น

สรรพคุณด้านสมุนไพร

ใบ รสขม บำรุงน้ำดี เจริญอาหาร แก้ไข้ แก้ปวดข้อ ในอินเดียใช้เป็นยาขับประจำเดือน

ดอก รสขมหวาน กลิ่นหอม ใช้ทำน้ำหอมแก้ไข้และลมวิงเวียน

เปลือกต้น รสขมเย็น ต้มน้ำดื่มแก้ปวดศีรษะ แก้ไข้ แก้ไอ

ราก รสขมฝาด บำรุงธาตุ บำรุงกำลัง ป้องกันผมหงอก บำรุงผิวหน้าให้สดชื่น แก้อ่อนเพลีย

2. กระดังงาจีน

ชื่อท้องถิ่นอื่น	สะบันงาจีน (ภาคเหนือ); **กระดังงาจีน**, การเวก (ภาคกลาง)
ชื่อวงศ์	**ANNONACEAE**
ชื่อสกุล	**Artabotrys**
ชื่อวิทยาศาสตร์	**Artabotrys hexapetalus** (L.f.) Bhandari

ชื่อพ้อง **Annona hexapetalus** L.f.

Artabotrys odoratissimus R.Br.

Artabotrys uncinatus (Lam.) Merr.

ชื่อสามัญหรือทางการค้า Karawek, Bhandari.

ลักษณะทั่วไปทางพฤกษศาสตร์

ไม้เถา *(ExC)* เนื้อแข็งขนาดใหญ่ เลื้อยพาดซุ้มหรือค้าง ให้ร่มเงาได้ดี ผิวของกิ่งก้านค่อนข้างเรียบ ยอดอ่อนมีขน

ใบ เป็นใบเดี่ยว ออกเรียงสลับ ลักษณะใบรูปรีหรือรูปขอบขนานแกมรี ปลายใบเป็นติ่งแหลม โคนใบสอบ ขอบใบเรียบ แผ่นใบมีสีเขียวเข้มเป็นมัน ด้านท้องใบสีจางกว่าและมีขนประปรายตามเส้นกลางใบ

ดอก ออกดอกเป็นช่อประมาณ 1–5 ดอก ออกดอกตรงข้ามกับใบ ก้านดอกแบนและโค้งงอ คล้ายขอยาว 1–2 เซนติเมตร ดอกอ่อนสีเขียวมีขน เมื่อแก่สีเหลือง ผิวค่อนข้างเรียบ กลีบเลี้ยง 3 กลีบรูปสามเหลี่ยม กลีบดอก 6 กลีบ เรียงสลับกัน 2 ชั้นชั้นละ 3 กลีบ ลักษณะรูปไข่หรือรูปขอบขนาน ปลายแหลม โคนกลีบดอกเว้าคล้ายรูปไข่ป้อมและโค้งแนบกับโคนกลีบชั้นใน ดอกมีกลิ่นหอมแรงโดยเฉพาะตอนเย็น ออกดอกตลอดปี

ผล เป็นผลกลุ่ม 4–20 ผล ลักษณะรูปรีป้อมหรือรูปไข่กลับ ผลอ่อนสีเขียวเมื่อแก่เปลี่ยนเป็นสีเหลือง แต่ละผลมี 1–2 เมล็ด

นิเวศวิทยา

มีถิ่นกำเนิดในอินเดีย ศรีลังกา และจีนตอนใต้ พบในป่าเบญจพรรณหรือป่าดิบทั่วไป ปลูกทั่วไปในเขตร้อน พม่า ไทย และภูมิภาคมาเลเซีย

การปลูก และขยายพันธุ์

เจริญเติบโตได้ดีในดินร่วน ต้องการน้ำและความชื้นปานกลาง ขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ด หรือการตอนกิ่ง นิยมทำโครงสร้างตาข่ายเพื่อให้เถาเลื้อยไปได้

คุณประโยชน์

ประโยชน์ทั่วไป

นิยมปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับตามบ้านเรือน สวนสาธารณะ หรือวัดวาอาราม เพื่อความสวยงาม ให้ความชุ่มชื้นและร่มเย็น เพราะเป็นไม้ที่ดอกมีกลิ่นหอมเย็น

สรรพคุณด้านสมุนไพร

ดอก กลีบดอกหนา กลิ่นหอมแรง เมื่อลนไฟกลิ่นหอมรุนแรงยิ่งขึ้น เป็นสมุนไพรที่ให้กลิ่นหอมเย็น น่าพักผ่อนและหลับสบาย น้ำมันหอมระเหยที่ได้จากการกลั่นมีราคาแพง

หมายเหตุ

ปัจจุบันคนทั่วไปนิยมเรียกต้นกระดังงาจีนว่า "การเวก" ด้วยเนื่องจากต้นไม้ทั้ง 2 ต้นนี้มีลักษณะทั่วไปคล้ายกันมาก ต่างกันที่การเวกมีขนทั่วไปตามกิ่ง ก้าน และใบ ใบและดอกของกระดังงาจีนใหญ่กว่าการเวก

3. กระดุมทอง

ชื่อท้องถิ่นอื่น	กระดุมทอง, พิกุลทอง (กรุงเทพฯ)
ชื่อวงศ์	**COMPOSITAE (ASTERACEAE)**
ชื่อสกุล	**Melampodium**
ชื่อวิทยาศาสตร์	**Melampodium divaricatum** (Rich. ex Pers.) DC.

ชื่อพ้อง **Dysodium divaricatum** Rich. ex Pers.

Melampodium paludosum Humb.

ชื่อสามัญหรือทางการค้า Kradum thong, Little yellow star.

ลักษณะทั่วไปทางพฤกษศาสตร์

ไม้ล้มลุก *(ExH)* ลักษณะเป็นพุ่มขนาดเล็ก ลำต้นตั้งตรง สูงประมาณ 30–50 เซนติเมตร ตามลำต้นมีขนสากมือ

ใบ เป็นใบเดี่ยว ออกเรียงตรงข้าม ลักษณะใบรูปรีกว้างหรือรูปไข่ กว้าง 1–4 เซนติเมตร ยาว 3–9 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบสอบ ขอบใบเรียบหรือหยักซี่ฟัน แผ่นใบมีขนสากทั้งสองด้าน ก้านใบสั้นมีครีบ มีขนตามก้านใบและครอบครีบ

ดอก ออกดอกเดี่ยวหรือคู่ตามซอกใบใกล้ปลายยอด ช่อดอกแบบช่อกระจุกแน่น เส้นผ่านศูนย์กลางดอกประมาณ 2.5–3 เซนติเมตร โคนช่อมีใบประดับรูปรี เรียงซ้อนกัน 2 ชั้น ดอกวงนอกเป็นดอกเพศเมีย มี 8–12 ดอก กลีบดอกสีเหลือง รูปรี ดอกวงในเป็นดอกสมบูรณ์เพศ โคนติดกันเป็นหลอด ปลายแยก 5 แฉก

ผล ลักษณะรูปสามเหลี่ยม ยอดแบน เมล็ดเล็กสีดำเป็นมัน ด้านข้างเป็นเหลี่ยมและมีรอยย่น

นิเวศวิทยา

เป็นไม้พื้นเมืองและมีถิ่นกำเนิดอยู่ในอเมริกากลาง ขึ้นตามป่าทั่วไปหรือตามที่โล่งแจ้ง ทนสภาพแห้งแล้งได้ดี

การปลูก และขยายพันธุ์

เจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนซุย และมีความชื้นปานกลาง ขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ด

คุณประโยชน์

ประโยชน์ทั่วไป

นิยมปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับทั่วไปตามสวนสาธารณะ วัดวาอาราม หรือบ้านเรือน เพราะให้สีสันสดใส สวยงาม สร้างความชุ่มชื้นและร่มเย็นให้กับสถานที่ปลูก อาจจะปลูกลงกระถางหรือปลูกลงแปลงประดับสวนก็ได้

4. กระถินณรงค์

ชื่อท้องถิ่นอื่น	กระถินณรงค์ (กรุงเทพฯ)
ชื่อวงศ์–อนุวงศ์	**LEGUMINOSAE – MIMOSOIDEAE**
ชื่อสกุล	**Acacia**
ชื่อวิทยาศาสตร์	**Acacia auriculaeformis** A.Cunn. ex Benth.
ชื่อสามัญหรือทางการค้า	Wattle, Kra thin narong, Black wattle.

ลักษณะทั่วไปทางพฤกษศาสตร์

ไม้ยืนต้น *(ExT)* ขนาดกลาง ไม่ผลัดใบ สูงประมาณ 4–13 เมตร เรือนยอดแผ่กว้างทรงพุ่ม ลำต้นสีน้ำตาลหรือน้ำตาลดำ เปลือกแตกตามยาวไม่เป็นระเบียบ ใบและกิ่งก้านหนาแน่น กิ่งอ่อนสีเขียว แบนไม่มีหนาม มักห้อยลง

ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนกสองชั้นเมื่อยังเป็นกล้าอยู่ และหลุดร่วงไป เมื่อเจริญขึ้นเหลือเพียงก้านใบ แล้วแปรสภาพเป็นแผ่นคล้ายใบเรียงสลับถี่และห่างกันเป็นระยะๆ ลักษณะก้านใบที่กลายเป็นใบรูปขอบขนาน ปลายเรียวแหลมทั้งสองด้าน โค้งเป็นรูปเคียว แผ่นใบหนา เรียบ ผิวใบมีเส้นจางๆ ตามยาว 3–4 เส้น

ดอก ออกดอกเป็นช่อคู่ ตามโคนก้านใบ ตามยอดหรือปลายกิ่ง ช่อดอกยาวประมาณ 4–10 เซนติเมตร ช่อหนึ่งๆ ประกอบด้วยดอกเล็กๆ เป็นจำนวนมาก ไม่มีก้านดอก มีกลีบเลี้ยง 5 กลีบ โคนติดกัน กลีบดอก 5 กลีบ มีเกสรตัวผู้สีเหลืองจำนวนมาก เมื่อดอกบานจะเห็นเกสรสีเหลืองโผล่จากดอก ทำให้ดูเป็นสีเหลืองทั้งช่อ มีกลิ่นหอม ออกดอกเกือบตลอดปี

ผล เป็นฝักแบนเล็ก และบิดม้วนเป็นวงกลม เมื่อแก่จะแตกออก ภายในมีเมล็ดขนาดเล็กสีน้ำตาลดำ เป็นมัน 5–12 เมล็ด

นิเวศวิทยา

มีถิ่นกำเนิดอยู่ในทวีปออสเตรเลีย และเกาะนิวกินี เป็นไม้กลางแจ้ง ขึ้นตามที่ราบทั่วไป ทนสภาพแห้งแล้งได้ดี

การปลูก และขยายพันธุ์

เจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนปนทรายหรือดินสภาพทั่วไป ขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ด ปักชำ หรือการตอนกิ่ง

คุณประโยชน์

ประโยชน์ทั่วไป

สำหรับในประเทศไทย นิยมปลูกเป็นไม้ประดับและปลูกเป็นสวนป่าตามสวนสาธารณะทั่วไป สถานที่ราชการ ริมถนน เพราะสร้างความชุ่มชื้นและร่มเย็นให้กับสถานที่ และเป็นไม้ที่ปลูกง่าย โตเร็ว นอกจากนี้ลำต้นยังสามารถนำมาใช้เผาเป็นถ่านเพื่อประโยชน์ในครัวเรือนได้อีกด้วย

5. กระเทียมเถา

ชื่อท้องถิ่นอื่น	กระเทียมเถา (กรุงเทพฯ)
ชื่อวงศ์	**BIGNONIACEAE**
ชื่อสกุล	**Mansoa**
ชื่อวิทยาศาสตร์	**Mansoa alliacea** (Lam.) A.H. Gentry
ชื่อพ้อง	**Adenocalymma alliaceum** (Lam.) Miers.

Pseudocalymma alliaceum (Lam.) Sandwith

ชื่อสามัญหรือทางการค้า Garlic vine.

ลักษณะทั่วไปทางพฤกษศาสตร์

ไม้เถา *(ExC)* ลักษณะลำต้นแข็งแรง เลื้อยพาดตามรั้ว กิ่งอ่อนเป็นสี่เหลี่ยม สีเขียว ปลายกิ่งมีมือจับ เปลือกเถาแก่สีน้ำตาลอมเทา มีช่องอากาศกระจัดกระจายทั่วไป

ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนกปลายคู่ ออกเรียงตรงข้าม ใบย่อยมี 2 ใบ ลักษณะใบย่อยรูปรีหรือรูปไข่ ปลายใบแหลมมน โคนใบสอบ ขอบใบเรียบและเป็นคลื่นห่างๆ เล็กน้อย แผ่นใบสีเขียวเข้ม เรียบ เมื่อขยี้ใบดมจะมีกลิ่นเหมือนกระเทียม

ดอก ออกดอกเป็นช่อแบบช่อแยกแขนง ตามซอกใบ ช่อดอกย่อยแบบช่อกระจุก มีดอกจำนวนมาก เมื่อบานเต็มที่พร้อมกันช่อดอกจะดูแน่นเป็นพวง ดอกมีสีม่วงหรือสีชมพูอมม่วง ต่อมาจะซีดลงจนเกือบเป็นสีขาวหรือสีชมพูอ่อน กลีบเลี้ยงโคนเชื่อมติดกันปลายแยก 5 แฉก กลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอดรูปกรวย ปลายแยกเป็น 2 ส่วน ออกดอกช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงกุมภาพันธ์

ผล เป็นฝักแบนแตกออกได้ 2 ซีก ลักษณะรูปขอบขนาน ปลายแหลม มีเมล็ดจำนวนมาก ลักษณะแบน ด้านข้างมีปีกใสทั้ง 2 ด้าน

นิเวศวิทยา

มีถิ่นกำเนิดอยู่ในอเมริกาเขตร้อน แถบประเทศเม็กซิโกจนบราซิล เป็นไม้กลางแจ้ง ขึ้นตามพื้นที่ราบทั่วไป ทนสภาพแห้งแล้งได้ดี

การปลูก และขยายพันธุ์

เจริญเติบโตได้ดีในดินทั่วๆ ไป หรือดินร่วนปนทราย และมีความชื้นปานกลาง ขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ด ปักชำกิ่ง หรือการตอนกิ่ง

คุณประโยชน์

ประโยชน์ทั่วไป

สำหรับในประเทศไทย นิยมปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับตามรั้วบ้านและสวนสาธารณะ เพื่อความสวยงาม สร้างความชุ่มชื้นและร่มเย็นให้กับสถานที่ปลูก

สรรพคุณด้านสมุนไพร

ใบ และราก รักษาโรคปวดบวมตามข้อและไขข้ออักเสบ แก้ไข้หวัด แก้เจ็บคอ

ใบ เถา และราก เป็นยาลดไข้ แก้ไข้หวัด และแก้เจ็บคอ

6. กล้วยบัว

ชื่อท้องถิ่นอื่น	กล้วยบัว, **กล้วยบัวสีชมพู** (ภาคกลาง)
ชื่อวงศ์	**MUSACEAE**
ชื่อสกุล	**Musa**
ชื่อวิทยาศาสตร์	**Musa ornate** Roxb.
ชื่อพ้อง	**Musa rosacea** Jacq.
ชื่อสามัญหรือทางการค้า	Kluai bua, Flowering banana.

ลักษณะทั่วไปทางพฤกษศาสตร์

ไม้ล้มลุก *(H)* มีเหง้าใต้ดินสั้นๆ ลำต้นเทียมที่โผล่เหนือดินสูงประมาณ 1.5–2.0 เมตร แตกหน่อชิดต้นแม่

ใบ เป็นใบเดี่ยว ลักษณะใบรูปขอบขนาน ลักษณะตั้งขึ้น กว้าง 15–20 เซนติเมตร ยาว 1 เมตร แผ่นใบสีเขียวเข้มกว่าด้านท้องใบ เส้นกลางใบสีเขียวหรือสีชมพู ก้านใบสีเขียว

ดอก ออกดอกเป็นช่อที่ปลายยอด เรียกว่าปลี โคนปลีเป็นดอกเพศเมีย ด้านปลายเป็นดอกเพศผู้ ลักษณะช่อดอกชี้ตั้งขึ้น ก้านช่อดอกไม่มีขน ใบประดับสีชมพูอมม่วง ลักษณะคล้ายกลีบดอกบัว กลีบรวมใหญ่ไม่มีสี ออกดอกเมื่อเจริญเต็มที่

ผล ลักษณะรูปรีแกมรูปขอบขนาน เป็นเหลี่ยมกว้าง 3 เซนติเมตร ยาว 9 เซนติเมตร ปลายและโคนเรียว ผิวเปลือกเรียบ มีขนขาวปกคลุม หวีหนึ่งมีแถวเดียวเรียงไม่เป็นระเบียบ เมล็ดสีดำลักษณะกลมขนาด 0.5 เซนติเมตร

นิเวศวิทยา

มีถิ่นกำเนิดอยู่ในประเทศอินเดียตอนใต้ เป็นไม้กลางแจ้ง ขึ้นตามป่าดิบชื้นทั่วไป หรือตามที่ลุ่มชื้นแฉะ ทนสภาพแห้งแล้งได้ดี สำหรับประเทศไทยมีปลูกมากในทางภาคเหนือ

การปลูก และขยายพันธุ์

เจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนซุย และมีความชื้นปานกลาง ขยายพันธุ์ด้วยการแยกหน่อ

คุณประโยชน์

ประโยชน์ทั่วไป

นิยมปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับตามบ้านเรือน และสวนสาธารณะ เพื่อความสวยงาม สร้างความชุ่มชื้นและร่มเย็นให้กับสถานที่ปลูก

7. กันภัย

ชื่อท้องถิ่นอื่น	กันภัย (สระบุรี); **ถั่วแปบช้าง** (นครราชสีมา)
ชื่อวงศ์–อนุวงศ์	**LEGUMINOSAE – PAPILIONOIDEAE**
ชื่อสกุล	**Afgekia**
ชื่อวิทยาศาสตร์	**Afgekia sericea** Craib
ชื่อสามัญหรือทางการค้า	Thua paep chang.

ลักษณะทั่วไปทางพฤกษศาสตร์

ไม้เถา *(C)* ลักษณะเลื้อยพัน แตกกิ่งก้านสาขา กิ่งแตกใหม่อ่อนนุ่ม สีเขียวอ่อนและมีขนนุ่มทั่วไป

ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ ออกตรงข้าม ใบย่อย 15–17 ใบ ลักษณะใบรูปขอบขนานหรือขอบขนานแกมรูปไข่ ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบเรียบ แผ่นใบบาง ด้านท้องใบมีขนหนาแน่นกว่าแผ่นใบ ก้านใบย่อยสั้น โคนก้านมีหูใบเป็นเส้นสั้นๆ

ดอก ออกดอกเป็นช่อแบบช่อกระจะ ที่ซอกใบและปลายกิ่ง ช่อหนึ่งๆ มีดอกมาก ทยอยบานจากโคนช่อมายังปลายช่อ โคนก้านดอกมีใบประดับสีชมพูเรียงกันแน่นที่ปลายช่อ ร่วงง่าย ลักษณะดอกรูปดอกถั่ว

ยาว 3 เซนติเมตร สีชมพู ส่วนต่างๆ ของดอกมีขน กลีบเลี้ยงโคนเชื่อมกันเป็นรูปถ้วย กลีบดอก 5 กลีบ ออกดอกในช่วงฤดูฝน

ผล เป็นฝักสีน้ำตาล เมื่อแก่แตกได้ มี 2–3 เมล็ด ลักษณะเมล็ดแข็ง ค่อนข้างกลม สีดำเป็นมัน

นิเวศวิทยา

มีถิ่นกำเนิดในประเทศไทย พบขึ้นตามป่าเบญจพรรณ เป็นไม้กลางแจ้ง ทนสภาพแห้งแล้งได้ดี

การปลูก และขยายพันธุ์

เจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนทั่วๆ ไป และมีความชื้นปานกลาง ขยายพันธุ์ด้วยการเพาะเมล็ด

คุณประโยชน์

ประโยชน์ทั่วไป

นิยมปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับตามบ้านเรือน และสวนสาธารณะ เพื่อความสวยงาม สร้างความชุ่มชื้นและร่มเย็นให้กับสถานที่ปลูก เพราะเป็นพืชที่มีลักษณะสวยงาม

8. กาซะลอง

ชื่อท้องถิ่นอื่น	กาซะลอง, กาดสะลอง (ภาคเหนือ) ; **ปีบ** (ภาคกลาง) ; เต็กตองโพ่ (กะเหรี่ยง-กาญจนบุรี)
ชื่อวงศ์	**BIGNONIACEAE**
ชื่อสกุล	**Millingtonia**
ชื่อวิทยาศาสตร์	**Millingtonia hortensis** L.f.
ชื่อสามัญหรือทางการค้า	Cork tree, Indian cork tree.

ลักษณะทั่วไปทางพฤกษศาสตร์

ไม้ยืนต้น *(T)* ขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ผลัดใบ สูงประมาณ 5–20 เมตร เปลือกลำต้นขรุขระสีน้ำตาลปนเทาแตกเป็นร่องลึก เรือนยอดแตกกิ่งก้านสาขาเป็นพุ่มทึบ กิ่งมักห้อยลง และตามกิ่งมีช่องอากาศเป็นจุดๆ

ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนก 2–3 ชั้น ออกเรียงตรงข้าม ใบย่อยลักษณะรูปรีหรือรูปไข่แกมรูปหอก ปลายใบแหลม ขอบใบหยักเว้าหรือหยักกลมๆ หรือเรียบ โคนใบมน ใบกว้าง 2–3 เซนติเมตร ยาว 3–6 เซนติเมตร มีต่อมขนอยู่ตรงมุมระหว่างเส้นกลางใบและเส้นใบ

ดอก ออกเป็นช่อใหญ่ที่ปลายกิ่ง ลักษณะตั้งตรงยาวประมาณ 10–35 เซนติเมตร มีขนสั้นๆ กลิ่นหอม ดอกทยอยบานครั้งละจำนวนน้อย กลีบรองกลีบดอกโคนเชื่อมติดกัน ปลายแยกเป็นกลีบกลมๆ 5 กลีบ ขอบม้วนออก กลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นท่อเล็กยาว ปลายท่อบานออก แยกออกเป็น 5 กลีบ ขนาดไม่เท่ากัน เกสรตัวผู้มี 4 อัน ยาว 2 อัน สั้น 2 อัน ติดอยู่ด้านในใกล้ปากท่อดอก ออกดอกช่วงเดือนกันยายน–พฤศจิกายน และบานในเวลาตอนเย็น

ผล เป็นฝักแบนตรงกว้าง 1–2 เซนติเมตร ยาวประมาณ 20–35 เซนติเมตร ฝักอ่อนสีเขียว ปลายฝักแหลม ฝักแก่จะแตกออกเป็น 2 ซีก มีเมล็ดจำนวนมาก มีปีกใส ปลิวไปตามลมได้

นิเวศวิทยา

พบในป่าเบญจพรรณ ทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ของไทย เป็นไม้กลางแจ้ง นิยมปลูกเป็นไม้ประดับ และปลูกตามข้างถนนทั่วๆ ไป

การปลูก และขยายพันธุ์

สามารถเจริญเติบโตได้ดีในดินทุกสภาพโดยเฉพาะดินร่วนระบาย